

СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

20 – 21 березня 2023 року
м. Полтава,
Україна

Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Директорат науки та інновацій Міністерства освіти і науки України (Україна)
Інститут модернізації змісту освіти (Україна)
Інститут професійно-технічної освіти НАПН України (Україна)
Луцький національний технічний університет (Україна)
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка (Україна)
Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка (Україна)
Хмельницький національний університет (Україна)
Київський національний університет культури і мистецтв (Україна)
Наукова рада Національної академії наук України з проблеми «Фізико-хімічна
механіка матеріалів» (Україна)
Український державний університет імені Михайла Драгоманова (Україна)
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна)
Громадська організація «Науково-дослідний центр
Незалежна експертиза» (Україна)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Республіка Грузія)
Жешувський політехнічний університет імені І. Лукашевича (Республіка Польща)
Західнопоморський технологічний університет в Щецині, (Республіка Польща)
Політехніка Морська в Щецині (Республіка Польща)
Краківська Академія імені Анджея Фрича Моджевського (Республіка Польща)
Лодзький університет (Республіка Польща)
Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Республіка Польща)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет Барселони (Королівство Іспанія)
Університет менеджменту безпеки у Кошицях (Словацька Республіка)
Центр якості товарів та захисту споживачів
Економічного університету - Варна (Республіка Болгарія)
Коледж політехніки Їглава (Чеська Республіка)

**СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ
МАТЕРІАЛИ ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20-21 березня 2023 р., м. Полтава)**

**м. Полтава
Україна
2023**

УДК 01:378
С89

Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 20-21 березня 2023 року). Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 774 с.

Програмний комітет:

Віталій КУРИЛО доктор педагогічних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, перший проректор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Олена КАРАМАН докторка педагогічних наук, професорка, ректорка ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Кароль Францішек АБРАМЕК завідувач кафедри експлуатації автомобілів, Західнопоморського технологічного університету у Щецині, м. Щецин, Республіка Польща

Ярослав ХМЕЛІВ завідувач кафедри технологічних процесів, доктор технічних наук, професор, Політехніки Морської в Щецині, м. Щецин, Республіка Польща

Олександр БАЛИЦЬКИЙ провідний співробітник відділу міцності матеріалів і конструкцій у водневовмісних середовищах Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України, доктор технічних наук, професор, м. Львів, Україна

Ігор БРИТЧЕНКО доктор економічних наук, професор Університету менеджменту безпеки у Кошицях, Словаччина

Ришард КАМІНСЬКІ завідувач кафедри економічних наук Університету імені Адама Міцкевича в Познані, доктор габілітований, професор, Республіка Польща

Володимир ГЛОНТІ доктор економічних наук, професор Батумського державного університету імені Шота Руставелі, Грузія

Юрій КЛАПКІВ доктор габілітований, ад'юнкт кафедри страхування Лодзького університету, м. Лодзь, Республіка Польща

Маріола ГЖЕБИК завідувачка кафедри економіки та менеджменту Жешувського університету, докторка габілітована, професорка, м. Жешув, Республіка Польща

Сімона ЧІНЧАЛОВА кандидатка інженерних наук, доцентка кафедри економіки Коледжу політехніки Їглава, м. Їглава, Чеська Республіка

Роберт ДАНЬКЕВИЧ доктор наук, професор Жешувського політехнічного університету імені І. Лукашевича, м. Жешув, Республіка Польща

Анна ОСТРОВСЬКА-ДАНЬКЕВИЧ докторка наук, професорка Жешувського політехнічного університету імені І. Лукашевича, м. Жешув, Республіка Польща

Віра КУРОК пані член-кореспондент НАПН України, докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри технологічної і професійної освіти, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, м. Глухів, Україна

Микола САДОВИЙ доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна

Тамара ПУШКАРЬОВА пані член-кореспондент НАПН України, докторка педагогічних наук, професорка, начальниця відділу проектної діяльності ІМЗО, м. Київ, Україна

Петро ЛУЗАН доктор педагогічних наук, професор, Інститут професійної освіти НАПН України, м. Київ, Україна

Андрій ТЕРЕЩУК доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

Ірина АНДРУЩУК доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету, м. Хмельницький, Україна

Дмитро КІЛЬДЕРОВ доктор педагогічних наук, професор, декан інженерно-педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна

Оксана ПОЛІНКЕВИЧ докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри підприємництва, торгівлі та логістики туризму та готельно-ресторанної справи Луцького НТУ, м. Луцьк, Україна

Наталія ОМЕЛЬЧЕНКО кандидатка технічних наук, професорка, керівниця Громадської організації «Науково-дослідний центр Незалежна експертиза», м. Полтава, Україна

Олена КАРОЛОП кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри готельно-ресторанного і туристичного бізнесу Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ, Україна

Організаційний комітет:

Едуард ПОТАПЕНКО доктор хімічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту торгівлі, обслуговуючих технологій та туризму ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Наталія БИКАДОРОВА заступник директора з навчально-методичної роботи Навчально-наукового інституту торгівлі, обслуговуючих технологій та туризму ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Яна МОРОЗ асистент кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Віктор БУРДУН кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Дмитро ДРОЖЖИН кандидат наук з державного управління, доцент, в.о. завідувача кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Віктор ТРИНЧУК кандидат економічних наук, професор кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Марія МОРОЗОВА кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

У матеріалах конференції розглядається наукове обґрунтування проблемних питань сучасної освіти та розвитку науки в умовах невизначеності, з'ясовуються напрями посилення міжнародної співпраці, науковими ідеями в сфері освіти та науки за такими напрямками: інновації в системі сучасної освіти та науки; актуальні проблеми розвитку професійної і технологічної освіти; прикладне матеріалознавство та інноваційні технології в галузі транспорту; інноваційні технології аграрного, переробного та харчового виробництва; підприємство, торгівля: вектор теоретичного та практичного розвитку; управління безпечністю та якістю товарів і послуг; митне регулювання ринку товарів та послуг; туризм у світлі сталого розвитку та інновацій; готельний та ресторанный бізнес: потенціал, тренди та стратегічні напрями розвитку; економіка та фінанси сталого розвитку в циркулярній економіці.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» від 28.04.2023 (протокол № 10).

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів, за виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори. Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» заборонено.

SBN 978-617-8016-78-4

DOI: <https://doi.org/10.12958/978-617-8016-78-4-2023>

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023

ЗМІСТ

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 1. ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

<i>АДАМИК Марія</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕНДАВМЕНТ-ФОНДІВ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	23
<i>АНТОНЮК Надія</i>	
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	26
<i>БЛЯШЕВСЬКА Алла</i>	
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	29
<i>БОРТНЮК Тетяна, ЛЕХІЦЬКИЙ Тарас</i>	
ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ: УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ	31
<i>БУРДУН Олена</i>	
ОСВІТНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ	34
<i>ВОЛОШИНА Оксана, СЕРГІЄНКО Інна</i>	
МЕДІАОСВІТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СВІТОГЛЯДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	36
<i>ВОРОНІНА-ПРИГОДІЙ Дар'я</i>	
ВПЛИВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРНЕРСТВА НА ОНОВЛЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ	38
<i>ВОРОНЦОВА Емілія</i>	
ПЕДАГОГІКА ВОЄННОГО ЧАСУ	40
<i>ГОЛУБ Іван</i>	
ПІДГОТОВКА, СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬОЇ ІНФОГРАФІКИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	42
<i>ГОРЯШИН Антон</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТУ STEM В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ	44
<i>ДОБРОНОСОВА Юлія</i>	
МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АКТУАЛЬНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ДИСКУРСУ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙ У ВИКЛАДАННІ ЕТИКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	47
<i>ДУКАЧ Тетяна, МИХАЛЬЧУК Роман</i>	
ШВЕЙЦАРІЯ ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА	50
<i>ЗВЯГІНА Ганна, ПОТОЦЬКА Олена</i>	
ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У МЕДИЧНОМУ ВНЗ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ	54
<i>ЗОЗУЛЯК-СЛУЧИК Роксоляна</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ІННОВАЦІЯ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	55

<i>КАШКАНОВА Галина</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ СУЧАСНИХ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВУЗУ ПРИ ВИВЧЕННІ ЗАГАЛЬНОТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	57
<i>КЕМЗА Родіон, ЄВДОКІМОВА Марина</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН	60
<i>КЛЯСЕН Наталія</i> БЕЗПЕКА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК РЕГІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ ГРОМАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	62
<i>КОВАЛТЦОВА Маруна, МЫРОШНЫШЕНКО Мухайло, ПАТІНКО Elizaveta</i> SPECIAL ASPECTS OF STUDENT EDUCATION DURING THE WAR	65
<i>КОВАЛЬ Ганна, КОВАЛЬ Віталій</i> ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВИКЛИКИ	66
<i>КОЛЕСНИКОВ Валерій</i> ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДЛЯ РОЗРОБКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТРИБОТЕХНІКА»	69
<i>КОЛЕСНИКОВ Валерій</i> ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ РОЗРОБКИ КУРСУ З ДИСЦИПЛІНИ «КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ»	72
<i>КОЛОМІЄЦЬ Алла, ТЕРТИЧНА Таїсія</i> ЕМОЦІЙНА КУЛЬТУРА У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	75
<i>КРИЖАНСЬКА Оксана, МИХАЛЬЧУК Роман</i> СТАТУТ ТА СТРУКТУРА ЛІГИ НАЦІЙ	78
<i>КУЗНЕЦОВ Роман</i> ОСНОВИ МЕТОДИКИ СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА ЗАСОБАМИ ХМАРНОГО СЕРВІСУ GOOGLE SITES	80
<i>КУЗЬ Гельфіра, ТЕСЛЕНКО Олександра, ЄРИС Любов, БАЛЯ Геннадій, КУЗЬ Віталій</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ» НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ З ІМПЛАНТОЛОГІЄЮ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	83
<i>КУЗЬМІНА Ірина, СТОЛЯРЧУК Ольга</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ УСНОГО МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	85
<i>КУЗЬМІНА Ірина</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	87
<i>КУРОК Роман</i> ВИМОГИ ДО СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ СПЕЦКУРСІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	89
<i>КУЧЕРЯВЧЕНКО Марина</i> НАОЧНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	91

<i>ЛЕСОВЕЦЬ Неля</i> РОЛЬ «HARD SKILLS» І «SOFT SKILLS» У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ ГАЛУЗІ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	92
<i>ЛИТВИНЕНКО Роман, КЛИМЕНКО Світлана</i> МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ В ЗАДАЧАХ ПСИХОМЕТРИЧНОГО КОНТРОЛЮ СТАНУ ОСОБИСТОСТІ	95
<i>ЛОЗОВА Оксана</i> STEM ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ОСВІТИ	97
<i>ЛУЗАН Петро, ПАСІЧНИК Іван</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	99
<i>ЛУЗАН Петро</i> ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВУ КОЛЕДЖАХ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	102
<i>ЛЯШЕНКО Катерина, ЛЯШЕНКО Віталій</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У НАВЧАННІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	106
<i>МАЙБОРОДІНА Наталія</i> <i>ГЕРАСИМЕНКО В'ячеслав</i> ВИКОРИСТАННЯ YOUTUBE ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	108
<i>МАЛИК Валентина</i> КОМПОНЕНТИ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ	112
<i>МАЛЬОВ Сергій</i> <i>ТОДОСІЄНКО Наталія</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	114
<i>МАМЧУР Руслана</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНІЙ СТРАХОВІЙ ОСВІТІ В УКРАЇНІ	118
<i>МАРЧЕНКО Олена, МАРЧЕНКО Костянтин, КОВАЛЬ Тетяна,</i> <i>КОТЕЛЕВСЬКА Тетяна, БОДНАР Вадим, ПОЛТОРАПАВЛОВ Володимир,</i> <i>ЛИМАРЕНКО Ніна</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ» СТУДЕНТАМИ СТОМАТОЛОГАМИ	121
<i>МИРОНОВА Мар'яна</i> МОЖЛИВОСТІ НАУКОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ У ГЛОБАЛЬНІЙ КОМУНІКАЦІЇ	123
<i>МУРСАМІТОВА Ірина</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	125
<i>НАГАСВ Віктор, КУСКОВА Світлана, ЗЕМЛЯНА Людмила</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ В УМОВАХ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	128
<i>ОРЛОВ Валерій</i> НОВА ПАРАДИГМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО КАР'ЄРИ У МОЛОДІЖНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	131

<i>ОНИСКОВЕЦЬ Анна, МИХАЛЬЧУК Роман</i> РЕФОРМАЦІЯ В ІСТОРІЇ НІМЕЧЧИНИ	133
<i>РОРОВАЧЕН Alisa, ALIEVA Olena</i> FORMATION OF THE PROFESSIONAL QUALITIES OF A DOCTOR IN FIRST-YEAR STUDENTS ON THE BASE OF MODERN TECHNOLOGIES.	136
<i>ПАРАНЮК Анна</i> ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ	138
<i>ПАХОЛЬЧУК Олексій</i> СУЧАСНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ В ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ	141
<i>ПАЩЕНКО Тетяна</i> РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА: ОСНОВНІ ПРОТИРІЧЧЯ ТА ПРОБЛЕМИ	144
<i>ПЕТРУХНОВ Олексій, ШАПРАН Євген</i> БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВНЗ	146
<i>ПОКРОВА Світлана</i> ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	150
<i>ПОТІСНКО Олена</i> БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ НАУКОВОГО ПОШУКУ (на прикладі дослідження публікацій, присвячених клієнтоцентричним інноваціям)	152
<i>ПРИГОДІЙ Микола</i> МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЙ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОНЛАЙН ЗАНЯТЬ	156
<i>ПУЛЯК Ольга</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ TASK-МЕНЕДЖЕРІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	159
<i>ПУХАЛЬСЬКА Наталія, МИХАЛЬЧУК Роман</i> СУЧАСНІ ІТ-ТЕХНОЛОГІЇ В АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	160
<i>ПУЦЕНТЕЙЛО Петро</i> ТЕХНОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	163
<i>ПШИК Богдан</i> ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ	167
<i>РАДКЕВИЧ Олександр</i> ПРИНЦИП СПІЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ПІД ЧАС ОНЛАЙН НАВЧАННЯ: ВІД УЧНЯ – ДО УЧНЯ	170
<i>САВОСТІКОВА Катерина, ЖИВКО Настасія</i> ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ ЗАСОБАМИ ДОЗВІЛЛЯ	173
<i>САДОВИЙ Микола</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕРГОНОМІЧНО-ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	175

<i>СЕРДЮК Галина</i> МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТА В НАУКОВОМУ ЛІЦЕЇ	178
<i>СЕРЕДІНА Інна</i> SOFT SKILLS ЯК ПЕРСПЕКТИВА ДЛЯ НАВЧАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМ НАВИЧКАМ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА	180
<i>СИДОРЕНКО Наталія</i> РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ	182
<i>СКІБІНА Олена</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ У ЗВО	185
<i>ТЕРЕПИЩИЙ Сергій</i> ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСВІТЯН В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА ПРОПАГАНДИСТСЬКОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ	188
<i>ТОВСТУХА Олеся</i> ВИВЧЕННЯ ОК «ПСИХОЛОГІЯ» В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ДОСТУПУ ДО МЕРЕЖІ INTERNET	190
<i>ТРИФОНОВА Олена, СОМЕНКО Дмитро, ГУБЕНКО Владислав, ДОБРОВАН Катерина, ЛИСИЦЯ Анна</i> ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	192
<i>ТУРЧЕНЮК Микола, МИХАЛЬЧУК Роман</i> ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ГЕНОЦИДУ ВІРМЕН	195
<i>ФЕДЬКО Ольга</i> MICROSOFT FORMS ЯК ЗАСІБ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»	198
<i>ХАРЛАМОВ Михайло, ЧИРКІНА Марина</i> ІННОВАЦІОНАЛІЗМ ТА ТРАДИЦІОНАЛІЗМ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ КУЛЬТУРІ СТУДЕНТСТВА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	200
<i>ХОВРАК Іван</i> ПОТЕНЦІАЛ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ КОМУНІКАЦІЇ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	202
<i>ХОМА Ірина</i> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО ТА КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ НАВЧАЛЬНО-ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ФІНЛЯНДІЇ	203
<i>ЦАРЕНКО Олександр, НОВОСАД Ліна</i> ВІЗУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ УЧНІВ	206
<i>ЦИПЛЮК Аліна</i> ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СВІТЛІ ВИМОГ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОЛОДІЖНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ	209
<i>ЧИЖУК Софія, МИХАЛЬЧУК Роман</i> ДОКТРИНА НІКСОНА В ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ США 1970-Х РР.	211

<i>SHAPOVALOV Yevhenii, SHAPOVALOV Viktor</i> USING IMRAD APPROACH TO PROVIDE STRUCTURATION OF SCIENTIFIC STUDIES IN FORM OF ONTOLOGIES TO SIMPLIFY UNDERSTANDING OF SUBJECT AREA FORMED BY EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC STUDIES	214
<i>SHAPOVALOV Yevhenii, KOVBASKO Olga, RUDAKOVA Tetiana, KYZNETSOVA Tetyana</i> DEVELOPING AN ACADEMIC EVENTS PLATFORM FOR IMPROVED QUALITY OF RESEARCH PAPERS REPRESENTATION IN UKRAINE	216
<i>ШАПОВАЛ Олексій</i> НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ СВІТУ В УМОВАХ ІНДУСТРІЇ 4.0	217
<i>ШАРАНДАК Вероніка</i> СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ІНТЕГРОВАННИЙ УРОК У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	220
<i>ШЕРЕВЕНЯ Андрій</i> МАРКЕТИНГ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ	223
<i>ЯКИМЧУК Аліна, ЯКИМЧУК Олег</i> ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ: ФІНАНСОВИЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТИ	225

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ І ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

<i>АБРАМОВА Оксана</i> ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	229
<i>АНДРОЩУК Ірина</i> ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	232
<i>БАЗИЛЬ Людмила</i> КОНЦЕПЦІЯ КОНСУЛЬТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ З МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	234
<i>БАЙДУЛІН Валерій</i> ПРОВЕДЕННЯ КОНСУЛЬТУВАННЯ З МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	237
<i>БАХОМЕНТ Світлана</i> <i>ТРОЦЬОК Ольга</i> НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	239
<i>БЕЛЬДІЙ Алла</i> ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ОСВІТИ	242

<i>БЛИК Юлія</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	244
<i>БУРДУН Віктор</i> АНАЛІЗ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА МОТИВАЦІЮ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ВЧЕННЯ ТА ЕФЕКТИВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ	247
<i>БУРДУН Вячеслав</i> ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ	251
<i>ВАСИЛЕНКО Ольга</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ	253
<i>ВНУКОВА Наталія, ПИВОВАРОВ Василь</i> АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЦИРКУЛЯРНІЙ ІНДУСТРІЇ 4.0	255
<i>ГЕРЛЯНД Тетяна</i> ЗАСТОСУВАННЯ ЕКООРІЄНТОВАНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	257
<i>ГОНЧАР Лариса</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	259
<i>ГОРЯШИН Антон</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	261
<i>ГОРЯШИН Антон</i> НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ РИНКУ ПРАЦІ	264
<i>ГУМЕННИЙ Олександр</i> АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ВІРТУАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	266
<i>DENISOVA Svitlana</i> NON-STANDARD WORKING METHODS WHEN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE	268
<i>ДЖУРИЛО Аліна</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ МІКРОКВАЛІФІКАЦІЙ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	270
<i>ДЗЯМУЛИЧ Наталія</i> «ОСНОВИ КУЛЬТУРИ І ТЕХНІКИ СПОРТИВНОГО КОМЕНТУВАННЯ» ЯК ДІЄВИЙ ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	272
<i>ДРЕВАЛЬ Юрій</i> МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ У ПИТАННЯХ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ)	273
<i>ЄРШОВА Ольга</i> СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ОН-ЛАЙН НАВЧАННЯ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	276

Одним із головних завдань на заняттях з «Основ культури і техніки спортивного коментування» є ознайомлення студентів/студенток із основами теорії і методики спортивного коментування; виховання морально-етичних та ідейно-патріотичних переконань фахівця/фахівчині, причетності до світової історичної спадщини та національних традицій в галузі фізичної культури і спорту; прищеплення вмінь використовувати набуті знання у розв'язанні освітньо-виховних завдань навчально-виховного процесу у практичній педагогічній та тренерській діяльності.

Система практичної та самостійної роботи, лекційні заняття побудовані з урахуванням необхідності формування низки сучасних компетентностей, необхідних здобувачам/здобувачкам освіти. Серед них першочерговою вважаємо таку вербально-логічну професійно-комунікативну фахову компетентність: здатність педагога/педагогині володіти доцільними формами вербального професійного спілкування в колективі, сприймати, осмислювати й відтворювати зміст і основну думку усних і письмових висловлювань, коригувати власне й чуже мовлення; здатність опрацьовувати, групувати навчальну інформацію, адекватно усвідомлювати комунікативний сенс повідомлень, запам'ятовувати й у разі необхідності актуалізувати в пам'яті професійні знання, фактичні дані, навчальну інформацію.

Прогнозованими результатами вивчення освітнього компоненту «Основи культури і техніки спортивного коментування» є знання витоків спортивного коментування, його місця і значення у суспільстві; методологічні та теоретичні основи педагогічного процесу спортивного коментування; теоретико-методичні основи та організаційну структуру спортивного репортажу; теоретичні, організаційні та методичні основи побудови спортивних коментарів.

На заняттях здобувачі/здобувачки освіти вдосконалюють свою здатність спілкуватися державною мовою, вміння правильно, логічно, зрозуміло будувати усне й писемне мовлення, навчаються презентувати себе та пояснювати фахівцям/фахівчиням і нефахівцям/нефахівчиням інформацію, ідеї, проблеми, рішення у сфері фізичної культури і спорту. Саме тому не лише ознайомлення студентів/студенток із основами теорії і методики спортивного коментування є важливим результатом такої роботи, а й загальне зростання їх мовленнєвої культури.

Список використаних джерел:

1. Ліштаба Т. В. Культура мовлення тренера. *Закарпатські філологічні студії* Випуск 26, том 2, 2022. С. 24–28.
2. Кондрацька Г. Д. Основні освітні траєкторії формування професійно-мовленнєвої культури майбутніх фахівців фізичного виховання. *Section «Education» Trajectoriâ Nauki Path of Science*. 2017. Vol. 3, No 9. P. 5010–5023.
3. Про затвердження Концепції розвитку щоденного спорту в закладах освіти Наказ МОН, Мінмолодьспорт № 1141/4088 від 27.10.2021 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/85327/ (дата звернення: 15.03.2023).

ДРЕВАЛЬ Юрій

д-р держ. упр., професор, Національний університет цивільного захисту України,
Харків, Україна

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ У ПИТАННЯХ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ)

Анотація. Розглядається питання участі Міжнародної організації праці в розробленні міжнародних стандартів у сфері професійного навчання. Зміст окремих конвенцій та рекомендацій свідчить про те, що в діяльності цієї організації традиційно приділяється значна увага професійній підготовці та професійному навчанню усіх категорій осіб.

Ключові слова: міжнародні стандарти, професійна освіта, професійне навчання, «безперервне навчання».

INTERNATIONAL STANDARDS IN MATTERS OF PROFESSIONAL TRAINING (ON THE EXAMPLE OF THE ACTIVITIES OF THE INTERNATIONAL LABOR ORGANIZATION)

Abstract. The question of participation of the International Labor Organization in the development of international standards in the field of professional training is considered. The content of individual conventions and recommendations shows that in the activities of this organization considerable attention is traditionally paid to professional training and professional training of all categories of persons.

Key words: international standards, professional education, professional training, «continuous training».

Міжнародна організація праці (далі – МОП) – це спеціалізована установа ООН, яка вже упродовж майже ста років розробляє міжнародні норми та стандарти у сфері соціально-трудових відносин. На сьогодні ж значення діяльності МОП невпинно зростає, що першочергово завдячує потужним процесам глобалізації. Дійсно, глобалізація є вагомим чинником сучасної суспільної трансформації, виявляючись у наростаючій взаємозалежності різних суспільств та цивілізацій. Чи не найбільш зримо такі процеси впливають на розвиток соціально-трудових відносин та на людей праці.

Стратегічні основи МОП містяться в деклараціях та програмі гідної праці. Основними ж поточними документами цієї організації є конвенції та рекомендації, які в сукупності норм та пропозицій спрямовуються на упорядкування найбільш важливих аспектів соціально-трудових відносин. Конвенції ж у разі належної ратифікації з боку держав-членів стають частиною національного законодавства і традиційно містять найбільш загальні чи «рамкові» підходи до унормування соціально-трудових відносин, за цієї причини маючи універсальний чи комплексний характер. Рекомендації, навіть не маючи юридичної сили, відіграють важливу роль у справі міжнародного регулювання соціально-трудових відносин.

Надійний орієнтир для вдосконалення роботи у сфері професійної освіти складає зміст Доповіді МОП до Всесвітнього дня охорони праці під назвою «Охорона праці – основа майбутнього сфери праці. Спираючись на столітній досвід», яку було подано у 2019 році з нагоди відзначення столітнього ювілею діяльності цієї організації. У ній, зокрема, відзначено, що для ефективного вирішення проблеми вдосконалення охорони праці молодих працівників необхідна інтеграція питань охорони праці в програми загальної освіти та професійної підготовки [1, с. 37].

Безпосередні ж міжнародні стандарти у сфері професійного навчання містяться в конвенціях та рекомендаціях, серед яких на першочергову увагу заслуговують Рекомендація № 57 щодо професійного навчання 1939 року; Рекомендація № 88 щодо професійного навчання дорослих, включаючи інвалідів 1950 року; Конвенція № 111 про дискримінацію у сфері праці та занять 1958 року; Конвенція № 142 про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів 1975 року та Рекомендація МОП № 195 про розвиток людських ресурсів: освіта, підготовка кадрів і безперервне навчання 2004 року.

Наприклад, вже у Рекомендації МОП № 57 щодо професійного навчання 1939 року зазначено, що вислів «професійне навчання» означає всі види навчання, які дозволяють придбати і розвинути технічні і професійні пізнання, незалежно від того, чи проводиться це навчання в школі або на робочому місці. Причому, діяльність різних державних і приватних установ, що займаються питаннями професійного навчання в кожній країні, повинна забезпечувати свободу ініціативи і пристосування до потреб різних галузей виробництва, різних районів і місцевостей, а також узгоджуватися з загальною програмою і здійснюватися на її основі [2].

У Рекомендації МОП № 88 щодо професійного навчання дорослих, включаючи

інвалідів 1950 року зазначено, що вислів «професійне навчання» означає будь-який вид навчання, що дає можливість набути або розвинути знання та майстерність або технічного чи професійного характеру, або ж такі, що необхідні для виконання функцій молодшого керівного персоналу, незалежно від того, чи викладаються вони на підприємстві чи поза ним, і включає професійне перенавчання. Спеціально обумовлено, що Програма навчання для кожної професії повинна розроблятися у співробітництві з організаціями роботодавців і працівників, де такі існують, на основі систематичного аналізу операцій, кваліфікації, знань і заходів з техніки безпеки, пов'язаних з цією професією [3].

Відповідно ж до ст. 1 Конвенції № 142 про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів 1975 року, кожний член Організації ухвалює та розвиває всебічні й скоординовані політику і програми професійної орієнтації та професійної підготовки, тісно пов'язані із зайнятістю, зокрема через державні служби зайнятості. Ці політика і програми належним чином найперше мають враховувати: а) потреби, можливості та проблеми зайнятості як на регіональному, так і на національному рівні [4].

У Рекомендації МОП № 195 про розвиток людських ресурсів: освіта, підготовка кадрів і безперервне навчання 2004 року вже міститься термін «безперервне навчання», яким охоплюється вся навчальна діяльність, що вживається протягом усього життя для розвитку (вдосконалення) компетентності та кваліфікації [5].

Питання щодо професійної орієнтації та професійного навчання знаходиться в центрі уваги багатьох міжнародних організацій. Серед них найперше на увагу заслуговує діяльність Міжнародної організації праці, яка вже упродовж століття опікується опрацюванням міжнародних трудових стандартів та захистом людей праці. Зміст окремих конвенцій та рекомендацій МОП свідчить про те, що в діяльності цієї організації традиційно приділяється значна увага професійній підготовці та професійному навчанню. При цьому увага різнобічних організацій та зацікавлених осіб звертається на проблеми видів навчання, тлумачення термінів «професійне навчання» та «безперервне навчання», діяльність у цій сфері різних державних і приватних установ (організацій) тощо.

Список використаних джерел:

1. ILO CENTENARY DECLARATION FOR THE FUTURE OF WORK ADOPTED BY THE CONFERENCE AT ITS ONE HUNDRED AND EIGHTH SESSION, GENEVA, 21 JUNE 2019 / International Labour Conference. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meeting_document/wcms_711674.pdf (дата звернення 31.01.2023).

2. Рекомендація щодо професійного навчання N 57 : Рек. Міжнар. орг. пр. від 27.06.1939 р. № 57. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_045#Text (дата звернення 31.01.2023).

3. Рекомендація щодо професійного навчання дорослих, включаючи інвалідів N 88 : Рек. Міжнар. орг. пр. від 30.06.1950 р. : станом на 27 черв. 1962 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_069#Text (дата звернення 31.01.2023 р.).

4. Конвенція про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів N 142 (укр/рос) : Конвенція Міжнар. орг. пр. від 23.06.1975 р. № 142. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_057#Text (дата звернення 31.01.2023).

5. Рекомендація № 195 про розвиток людських ресурсів: освіта, підготовка кадрів і безперервне навчання : Рек. Міжнар. орг. пр. від 17.06.2004 р. № 195. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_532#Text (дата звернення 31.01.2023).